

HORRN
BLOCK, MAGNUS GABRIEL VON

**Magnus Gabriel Blocks betänckiande öfwer
Ester Jöns-dotters långwariga fastande &c.
&c. i Skåne, yttrat uti ett swar uppå kongl.
Götha hoffrättz bref af den 29. april an.
1714. ... Stockholm, tryckt h**

Stockholm
1719

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

JONSDOTTER, ESTER.

Det tänckvarden
av Black M. G.

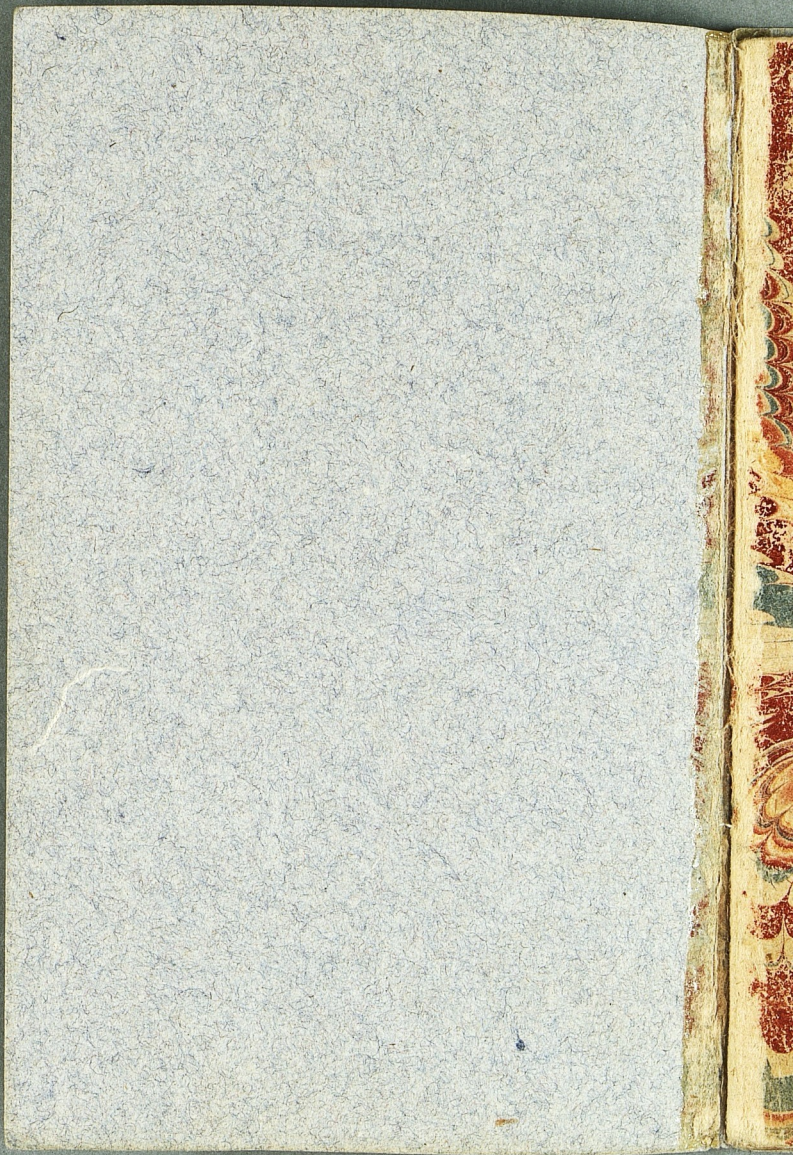
1700-1701

Framtages ej

Använd
reproduktion

MF-pos.147

Steln 1719

Dr. David
Pioye.

Dr.
(Br)

Ex. A.
1700-1829.

29

Sket wore för Publico nyttigt och egentligen tjänligt emot them / som med hwarjehanda spådomar och wantro framfara / om thetta Betänkiande till trycket befodras kunde.

Joh. Upmarck
Cens. libr. Reg.

Salvo Titulo;

DEn Höglof. Kongl. Hof-
Rättens höggunstige skrifvelse
af den 27. April sidstleden / tilli-
ka med biffogade Ransakning/
angående den bekante Dwinnos
persons Estrids Jöns-Dotters ifrån Skånelång-
samma Fasta / med mera / hafwer jag nyligen
bekommit / och emedan den Kongl. Rätten der
öfwer mitt ensaldige betänckande tackes infor-
dra / bör mig icke underlåta / det samma / ehuru
ofullkomligt det ock wara månde / här med
hörsammligen att meddela; hwar wid altså följ-
jande momenta komma att i act tagas.

1. Att bemälte Estrid werckeligen i nå-
gra åhr fastat hafwer / måste man såsom en rem-
facti, med så många trovärdige wittnen ede-
ligen besannat pro dato & concessio wederta-
ga / helst emedan man uti Historiernes gan-

sta många exempel af slikt fastor besinner/
 dem man icke förneka kan / så framt man icke
 all fidem historicam förkastat will. Men att
 sådane fastor af dem slåstom för Mirakel och
 betydande tecken utropade äro / kan jag så myc-
 ket mindre bifall gifwa / som de synas på följ-
 jande sätt kunna naturligen expliceras, nemb-
 ligen:

Att så Gud i första skapelsen gaf diurom/
 och förnembliqast Menniskan lif / det är / vim
 inlitam motricem, gaf han tillika åtskillige
 Instrument, såsom hierta / hierne / och luns-
 gor &c. hwilka genom deras besynnerlige rö-
 relse / fringdehla skulle till de öfrige lemmar
 och kårille / blodet och lifzandarne / uti hwil-
 kas rörelses Continuation, Detta lekammelige
 lifwet enkannerligen består; men som blodet
 och lifz anderne / förmedelst den stadige circu-
 lation, och de många i kroppen warande di-
 gestioner, komma at subtiliceras, förminskas/
 fringras och utödas / förnembliqast genom den
 så kallade insensible transpiration, så har
 Skaparens helige försyn der hos förordnat tu
 slags medel eller föda dem att underhålla / och
 förnya / nembliqen den synlige maten / man
 genom munnen tager / och den osynlige / man
 genom andedrækten undfår / utur lusten / uti
 hwilken en besynnerlig lifzens spijs förbergad
 ligger. För hwilken orsak man beneficium
 respirationis, för en stor Guds hemlighets hätt-
 la bör / såsom den till lifwet så nödwändig är /
 om

om icke nödwändigare / än den grofwa maten /
 som klarligen synes af Efters och fleres fasto /
 hwilke alle utan mat / men icke utan luft les-
 wa funnat ; och oackrat man så wäl uti suffo-
 catis, vel aqua, vel laqueo, vel hysterica
 passione, vel deliquio, som uti fosteret i Mo-
 derlifwet / ingen respiration förmärker / och de
 förre / ett / eller flere dygn / de senare flere
 månader / utan synbar respiration leswa fun-
 na / bör man äntå icke hålla dem före / att les-
 wa utan luft / hwilcken trångier sig igenom al-
 le öpningar. Elliest är det en bekant sak / att
 mångeslags fiskar i synnerhet Ruder leswa fun-
 na ett eller flere dygn utan watten / som och är
 Deras föda ; men uti den så kallade Anthlia,
 seu. Machina pneumatica, deräst luften ut-
 pumpad är / icke $\frac{1}{2}$ timma utan luft leswa fun-
 nat / än skönt de watten til öfwerflöd haft haf-
 wa ; och wore i watnet ingen luft / skulle fiskar-
 ne förgås / hwilket nogsampt pröfwes / då man
 om stränga winteren i wiså Dammar och
 insjöar / inga waakar eller öpningar gör up-
 på Isen. En vipera, Spindel / och flere In-
 secta kunna leswa $\frac{1}{2}$ år / utan maat / men
 icke utan luft / och oansedt de icke hafwa Lun-
 gor / tiena deras pori dem i stället för Lungor ;
 derföre ser man ock / at så snart insecta med
 ollia bestrofas / hwar igenom inspiratio hin-
 dras / warda de döde. Ehuru der med elliest
 är / blifwer demotståndeligen / att Meniskian
 icke allenast leswer af mat / utan och af det / som
 i luft

i luften swäfwar. Men att några fåå / utan
 maat / af luften allena lefwa funnat / som
 Estrid Jöns dotter / förordsfakas af en särdeles
 och selsam Siukdom / den Medici *corrosiv,*
 eller inappotentiam kalla. Hwilken omständ-
 ighet 2. kommer at noga i actt tagas / emes
 dan ingen frist och sund så lång fasta uthårda
 kan : men hwar utinnan en så sällsam siuck-
 doms rätta orsak består / anten uti en ogemen
 obstruction, eller defectu & corruptione di-
 gestionum, earumque causæ live inertia,
 live absentia, eller och uti något annat / ännu
 okunnigt / och förborgadt / lemnas tiden / och
 wittvare sinnen att uptäckta; i medfertid är
 det af Sanctorii Statica bekant / (vid Sect. I.
 Aphor. 60. de ponderat.) att mera afgår per
 transpirationem insensibilem utaf en sund
 kropp / på en dag / än på 15. dagar genom an-
 dra wägar. Hwar af följer först / att då den-
 ne transpiration, a causa praternaturali hån-
 mas / måste ju den spis / man en gång nititt
 långt öfwer wanligheten blifwa qwar i krop-
 pen / till des uppehälle / innan den consum-
 merad warder. För hwilken orsak man ochså
 af förfarenheten lärt hafwer / att åtskillige diur-
 om Wintren / då deras pori tillslutne äro / icke
 allenast förutan spis lefwa kunna / utan och
 blifwa feete / som Martialis betygar om mure
 alpino : Tota mihi dormitur hyems, &
 pinguior illo tempore sum, quo me nil, nisi
 somnus alit. Sedan / att / emedan pori, och
 andra Ductus altiämpnt således tillslutne blifwa /
 den

den lilla föda som en sådan siuk kropp genom andedrækten utur lusten undfar / nogsamf förflår att underhålla en tarfvelig blodet / och lifandarnas rörelse / i Qdror / och Genor / åt minstone så mycket / som till de femb utwärtens Sinnens / och målets underhållande för nöden är / wettande man af Agonizantibus att målet och Synen äro gemenligen de sidste / som återwända at gjöra Siälen dienst / Kunnandes man ellies ett sådant Lif förlikna med en Phosphoro, som stadigt på många 100. åhr skal lysa i mörkret uti ett wäl tilflutit glas / eller och med en concentrerad essentz, som alt stadigt behåller sin luckt och kraft uti ett wähl tiltäpt fiårvill. Och oansedt uti ransakningen / som hölck den 20. Augusti wid extra Dinget pag. 21. förtällies / det Swätterstan uppå des närmare linnekläder eller nästkläden / ingen annan orenlighet förmärkt / än allenast / så som de af swett woro solckade / bör man der af icke sluta / att hon har swettat / mindre att hon haft starck transpiration; de som måst transpirera, swettas minst & vice versa. Och säger wittnet i ransakningen / icke att linneklåderne af Swetten woro solckade / utan de sågo ut / såsom de af Swett solckade woro. Och är det ey underligt att en särck som bärs ett halft åhr uppå kroppen så ser ut / emedan om man will hångia en reen Särck uppå wäggen ett halft åhr i en stuga / der solck wistas / skall han icke allenast bli brun / utan och svartbrun / af damb / ånga / och mera dylift.

Men att Ester sielf uti ransakningen af samma dato pag. 22. säger sig ofta swettat hafwa / syns böra ännu nogare esterspöras / hos / och af dem / som måst tilstådes warit / och henne upwaktat / emedan mig tyckes / at man icke aldeles bör sättia tro till den / som är Twetalig såsom v. g. uti ransakningen pag. 12. 13. står / att Ester tilstådt sig ofta sofwit hafwa / samt tillkänna gifwit åtskilnaden emillandes sömn / och indåning / som är att den senare warit roligere / den förrige med orolige drömmar blandad. Och uti de tilförne om Ester utgångne relationer, såsom till exempel, uti Herr Biskop Suedbergs dödztanckar cap. 24. pag. 570. lin. 14. står absolute att hon sofwer aldrig. Det samma har Ester sagdt för ett trowärdigt ögnawittne Secret. L. D. som jag nyligen talt med om samma materia pag. 11. uti ransakningen står / att hon 6. a 8. gånger / och ibland oftare indånar ; Men uti en lär'd andelig mans relation, står att hon 30. resor mer eller mindre ligger helt andelös. Och är ingen twifel at flere Esters relationer äro af samma bestaffenhet.

Dy at willia altid / aldeles grunda sig i slika måhl uppå den bekännelse / man i barns börden gör / finner jag betänckeliget / emedan man har exempel på sådane / som sielfwe ofsyldige låtit plåga och martera sig för en annan / ja ganska många äro fundne / som i barns nød aldrig bekänt rätta barns fadren. Hwad skall

skall man icke göra för sig sielf att understödia
 och underhålla ett rykte / som varit profitabelt
 8. a 10. åhr? Att Ester underkastar den
 Guds domb pag. 13. af ransakningen / som
 icke wille tro / hwad hon säger / samt pag. 25.
 att hon är mångom worden en Stötesteen/
 eller som then förre omtalte lärde mannen loc.
 citat. pag. 512. säger en trampesteen / uppå
 hwilken många sig stöta skole / jämwäl att
 hon säger sig vara satt werlden för en
Dubbel spegel / Guds barn til en stor be-
 rånkning / och wärldenes barn till för-
 smädelse / bör icke alarmera en / som ey är så
 lätttrogen / som vulgus, och om der någon
 causa moralis extraordinaria till sådan fas-
 sta är / så synes den rättare sälunda böra ex-
 pliceras, att hon är allenast fråharom och
 drinckarom satt för en Spegel / hwilke här af
 sluta kunna / att man och ganska länge lefwa
 kan / utan till att plösa sig 5. 6. resor om
 dygnet. I Mars månad 1717. har jag sielf
 varit ett ögnawitne af en märkwärdig fasto i
 6. hela dygn uthärdad af en frisk Person / en stor
 bekant Herre / för ro skull / som och på femte
 dygnet i obehagelig wäderlek red 16. Swän-
 ska mil på en dag / och är det en bekant sak att
 samma Man flera resor slika fastor uthärdat.
 Ja till att wiisa dem Naturkunnigom och äls-
 skarom af Guds hemlighet i naturen / som är
 Guds wijsheß och allmacks Spegel / att men-
 niskan icke allenast lefwer af maat / och drick /
 utan och af spiritu unifersi, med hwilken luf-

ten imprægnerad är; eller om man med Herr
Biskop Suedberg i des Sabbats ro; cap. 22.
s. 44. Theologicè tala will: Af hwart och
ett ord / som går af Guds mun. Men att
jag måtte komma tillbaka till vår Esters swet-
tände / så kan fuller sådant hafwa ofta händt
utan att principierne om occlusa transpira-
tione fullkastas / ty ångstswett / sudores syn-
coptici, och colliquativi, hända ofta in mor-
bis, der transpiratio insensibilis är sluten /
och posito, att den ey sluten woro / så är i lu-
ften sucttighet nog / som med andedräkten in-
drages / hwilken kan förskaffa poris och näsan
tarfswelig ersättning till swett och suor / utan
att man derföre bör göra denne händelse till
mirakel, och betydande teckn. De nyare och
accuratere Physici komma enhälligt öfwer-
ens / att watten är principium materiale omnis
nutritionis, som medelst fermento seminali
cujuscunque animalis, vegetabilis, & mi-
neralis, accedente motu, fotu, calore, by-
tes i kött och been / gräs och träd / salt och steen /
hwilket principium af Philosophia experi-
mentali bestyrkes / och synes äfwen med Guds
ord enigt wara Mosis cap. I. Genes. Veruach
Elohim merachephet al pene hamaym,
Och Guds ande swäfwade öfwer watten.
Item 2. Petr. 3. cap. 5. Ut himme-
len och jorden har warit af watten och i
wattena bestånd haft genom Guds ord.
Uti detta materiali instrumento nutritionis,
watten / som allestädes mer / eller mindre
up

uppfyller atmosphæram nostram, wistas jäme wäl ille vitæ cibus occultus, om hwilken tilförne talt är / som Cosmopolita säger in aëre latere, eller den Hermes Trismegistus in tabula Smaragdina säger / Ventum portare in ventre suo, cujus sol pater, luna mater, calidum innatum uno nomine dictum. Hwillet äfwen är orsak / hwi många slags siödiur af watten allena länge sublistera kunna / såsom siöstilkpaddan / den man 2. måneder kan i lifwet hålla / allenast man lägger henne på ryggen och dageligen en gång allenast med watten besprutar / som Autor til den relation om inquisition i Goa tryckt i Paris år 1688. cap. 3. p. m. 21. betygar: orsaken hwi hon uppå ryggen lägges är denne / at stilkpaddan icke igenom simmande eller annan rörelse skulle bli mager.

Sidst att tå man wid ett sådant lifs uppehålle omsider wahn blifwin / och kroppens liquores uti en sådan natur förbytte warda / att de icke så lätteligen dissiperas kunna / som den grofwe spis en sund kropp förtärer / så warde sådana kroppar icke mera / det de tilförne varit hafwa / utan af ett helt annat wäsende / nemligen viscidiores och tenaciores / lika som spiritus vitales uti en vipera, och flere insectis, hwilka hållas länge qwar i kroppen / sedan den i många dehtar sönderstyckad är / Derföre är ey heller så underligt / att en kropp som på detta sätt är disponerad worden att lefwa en månad utan grof spis / blir ock så sticketlig att

att icke allenast lefwa flere månader / utan och flere år af samma spis / warandes det lika mögeliget och naturliget / att lefwa 10. år af samma föda / man 10. månader lefwa kunnat / så att åhretablens myckenhet icke synes göra händelsen omögligare / än Månadernas / aldenstund elliest icke många finnas / som utan sin olägenhet 10. dager hungeren fördraga kunna.

Men hwad skall man kalla detta för ett lif / som 10. 20. ja flere resor om timman beswimmar / och rättare borde kallas en stadig döds kamp? Hwad skall man kalla detta för ett lifs uppehälle / som gör Kroppen mager / contract och lif en benragel / så att benknor Forne knacka och smälla? hwilket fuller till utwärtens anseende under tiden gör ansichte och bröstet fullige / det är fulne / och med wäder / eller watten upbläste / men icke kiöttfulle och faste / så at wår Ekter fördensfull intet arbete förvänta kunnat / utan stadigt måst hållas wid fången / och af andra lyftas och ansas.

3. Imedlertid är nog undersamt och märkwärdigt / att wår Ekter har kunnat som före gifwes framfordra ett wälskapat / och fullgångit stort och fett foster / som ses af ransfåningen af den 9. Novemb. 1713. p. 34. utan annan lekammelig spis. Hwiket phænomenon om det icke på samma sätt / (propter accretionem & augmentationem foetus, som hos modren ey så nödwändig warit) expliceras

ras kan / som det förre / måste jag anten be-
 fienna min ignorantiam, eller är under det-
 ta ett säkert bedrägeri / ex nihilo enim nihil
 fit naturaliter. Och att wilia påstå / det
 sådant miraculose, supra, vel contra naturæ
 leges, af Gud omedelbart besödrat är / haf-
 wer man intet fog och skiähl / emedan nulla
 miraculi causa subest, och plåger den He-
 lige Guden Sanctiora media bruka / till så-
 dant ändemåhl / än ett syndigt lönsfelåger /
 det rea med flykten sökt dölja och förborga.

4. Om Stiernan / som hwar aften wid
 Solens nedergång för wår Ester allena / syntes /
 hafwer jag sådan tancka / att om Denne ap-
 parition icke bestådt i patientens Phantasia
 morbosa, eller vi imaginationis corrupta,
 som nog sannolickt är / (warandes en morbus
 visionis, som hos Hippocratem kallas mar-
 marygæ, siue vespertinæ & nocturnæ cor-
 ruscationes, den Medici hålla före att kom-
 ma ex motu convulsivo insigni fibrarum
 tunicæ retinæ præternaturali, man finner och
 bland Medicorum observationer, många
 Menniskior som se kunna i mörkret / lika som
 uglor / kattor / och flere diur /) skulle jag anten
 twifka om des sanning / eller hålla det för en il-
 lusion, emedan ingen undantagande en wiß per-
 son / skall hafwa fått see effecten af denna
 Stiernas lius / warandes ridicult, att Ester
 skall hafwa haft ondt i ögonen af de nycklar
 och penningar / som henne af förbemelte wiße
 Vera

Person wistes. Icu ehuru wål jag icke bestyl-
 ler Ester för någon impostur, är likwål icke
 orådeliget / at påminna sig hwad en Theolo-
 gus på ett ställe säger / som citeras uti en dispu-
 tation de prodigiis tryckt i Upsala 1704. nembs-
 ligen: Quæcunque salutis humanæ causa
 Deus instituit, atque agit, ea fere omnia in
 exitium mortalium sic æmulatur & effingit,
 ille omnium architectus & machinator
 malorum omnium Dæmon, ut vix ulla di-
 ligentia scæpè secerni, & internosci verum a
 falso queat; atque hinc fons errorum pene
 omnium scatet dum quæ satanæ sunt, ea
 tamquam Dei ipsius amplecti libenter sequi-
 que mortales student.

Hwad för underlige och efter utwertes
 tycke gudommelige apparitioner Prästdotts-
 ren Margareta i Kumbla i Nerkie åhr 1627.
 och 628. hade / jämwål huru gudeliget hon pre-
 dikade / är bekant af den lärde och nittålskän-
 de Årke-Biskopens Paulini oration, hållen
 wid Prästemötet i Strengnes år 1629. och se-
 dan tryckt åhr 1630. under titel af commone-
 factio de angelicis apparitionibus, & præ-
 fertim de præstigiis Kumblæis. Hwarutin-
 nan Paulinus handgripeligen uptäcker Satans
 Fonster / hwilka aldrig äro fahrligare / än tå
 han sig i Iusens ångel försteller.

Hwad för imposturer Satan åfwen med
 dickade owanlige fastor / ofta för händer haft /
 att

att förringa Mosis och Christi långa fastande/
och förskaffa impostoribus famam Sanctita-
tis, räcker den Kongl. Rätten af följande Hi-
storier förnimma. Philippus Camerarius för-
tällier uti sine Horis subcisiu. cent. 3. cap. 36.
p. m. 127. om en Antonius Eremita, som
upfylde hela Hispanien, Italien och Sicilien,
med ryckte af Helighet/ för sine många itere-
rade 40. dagars fastor/ som bestod der uti/ att
han låtet stöpa tiocka/ iholige waxtus/ Dem
han med Hackemat af Capouner, Phasaner,
och åkerhöns fylla låtit/ och burit en stor ihoh-
lig låder giördel/ fylld med hippocras och deli-
cate wijn/ det han i löndom niutit/ då andre
mente honom fasta; Denne fick en ömfelig död/
i ty massar honom lefwandes upåto.

Georg Welshius berättar uti Ephemer.
Nat. Cur. Germ. Dec. I. observ. 35. p. m. 49.
om en giftvuren Piga benemd Anna Lame-
nitia uti Augsburg, som oflandrat åtnöt ryck-
te af 16. åhrs fasta och helighet/ så att Kei-
sar Maximilian den förste/ siels/ tillika med
många förnåme Herrar henne besöckte/ och
rikteligen bestienckte. Men Keisarens Syster
Cunigunda, Hårtigens af Bergen Encka/ som
sedan bles Abbedissa i ett Nunne kloster i Mün-
chen, vögde werket på ett behendigt wijs/ loc-
kandes bemelte Anna Lamemitia till sig i klos-
steret/ deräst Furstinnan genom ett hemligt föns-
ter fick see huru Anna bar sig åt/ när hon var
ensam/ då hon tog fram två säckar fulla med
frucht

frucht och äggefator / Dem hon giömt under
 fången / hwar af hon wackert tog till lifs. Och
 måste hon sedermera med blygd hela sitt be-
 drägerij för Magistraten i Augsburg bekienna/
 hwar på hon såndes i Landzflychtighet / blef se-
 dan gift / men för sitt okysse lefwerne dömbd /
 att mista lifwet / dock innan execution skedde /
 drucknade hon.

Hildanus anförer Obs. 33. Cent. 5. ett
 Qwinfolck ifrån Grefskapet Mörs benemd Eva
 Flegena, som sådes lefwat hafwa 16. åhr / utan
 något att smaka / då Hildanus henne besicthi-
 gade åhr 1612. uti Pastoris Conradi Felthusii
 hus i Mörs / hwaråst hon i 12. dygn förwara-
 des / till att uptåcia / om ther under något be-
 drägerij war / hwilket dock ännu icke skönias
 Kunde / så att Hildanus dershöre införer / uti be-
 rörde observation 33. p. m. 413. hela Histo-
 rien, nembligen huru såsom hon alt ifrån barn-
 domen warit siuklig / och stadigt af hufwuds
 wärck plågad in till Påstetiden 1597. då hon
 utur en swår siukdom upkommande / sinånin-
 gom började då leda till all maat / så at hon in-
 nom åhrets slut als ingen spis fördraga fun-
 de / in till femte åhret af sitt fastande ; sade ock
 sig hwar tredie dag mid Solens upgång af ett
 klar skinande lius omgifwas / och der af mächta
 frögdas / såsom och des mun och tunga med en
 honungs dagg befuctas / hwar af hon mycket
 wedergwicktes. Åhr 1602. skall hon och haf-
 wa haft en hoop syner / då hon om en Söndags
 Mora

morgon sina böner förrättade. Då Hildanus henne besökade / hade hennes buk varit in till ryggebasten dragen / på sätt som berättas om Ester: ifrån henne woro inga excrementer gångne / ey heller någon swett; men utur öronen och näsan har kommit liten fuctighet / och utur ögonen gråt och tårar. Sedan hörde Hildanus icke på lång tid något af henne / dock försporde han seder mera genom bref af sin wän Doctor Franciscus Monhemius, att hon år 1619. ännu war i lifwet; det samma förnam han ock af samma Monhemio år 1625. då man ännu war fullt och fast i den tancken / att hon ingen maat eller dryck ätnöt / in summa detta ryckte not hon oflandrat öfwer 30. år; Men ömsider skal bedrägeriet blifwit upptäckt år 1628. som Apothekaren Gotskalk Monhemius lät Hildanus wetta genom ett bref daterat Düffeldorp den 24. Junii samma år hwar på hon blifwit fångslad / som sedermera genom Avisorne airwarligen kundgiordes. Hildanus som denna Historia i första edition af sine observationer för hehl sansfärdig antog och införde / blef fuller något bestört / då han wederspehlet förnimma mände / tröstade sig dock der med / att han icke ensam bedragen war / imedlertid blygdes han icke / att åter kalla i den andra edition af sine observationer det han tilförne skrefwit / önskandes att någon / som af begynnelsen varit om alt detta wähl underrettad / hade welat det samma i pennan författa / på det effterkommanderne måtte bättre

taga sig till wahra för slika illusioner, säjandes i ett sitt bref till Uffenbachius Landt-Grefwens af Hessen Archiater: O detestabile atque diabolicum scelus, quo infiniti homines a triginta abhinc annis mecum decepti fuere! hæc an sine auxilio, & illusionne Diaboli fieri potuerunt apud me credibile non est.

Nu ehuruwål Hildanus och Welschius af dese exempel äro blesne så mistrogne / att de sedan förfastadt såsom fabulöst alt hwad de uti historierne om slika fastor befunnit / Dock emedan ännu icke uptåctt är / hwar utinnan denna Evæ Flegænæ bedrägerij bestådt hafwer / är iag i den tancka / att berörde Eva werkeligen till en lång tid fastadt hade / som af Symptomatum lijkhæt med Ester slutas kan ; men som hon twiswelsutan sedermera kommit till sin hälsa (lika som wår Ester, som nu börjar något äta / och hafwa Naturens eliest wanlige aflopp) och befunnit att den förre födokroken warit henne gagnelig / har hon sökt / widare der af att profitera, och med bedrägerij underhålla samma ryckte / på sätt / som tilförene om Anna Lamenitia berättadt wordet / hwilket omsider uptåctt bleswit. Men derföre behöfwer man icke i gemeen nekta alt hwad man uti historierne om slika owahnliche fastor beskrefwit finner; warandes alt för många beskedelige män / på åtskillige tijder och orter / quibus nulla mendacii causa, som

som slike händelser upptecknat / och hela tractater
der om skrefwit hafwa / såsom:

Gerardus Bucoldianus de puella, quæ vixit
sine cibo & potu per aliquot annos in pa-
go *Roed* Spirensis Episcopi ditioni subiecto,
in folio.

Simon Portius de puella germanica, quæ
fere biennium vixerat sine cibo & potu.

Simon de Provencheres historie de l' in-
apetence d' un enfant de vauprofonde près
la ville de Sens, qui a été. 4. ans, sans boire
& manger. Impr. 1616. in octav.

Franciscus Citesius de Johanna Balana i
Frænckerijte uti en liten Stad wid gränsen af
Limosin och Poictou, som 3. åhr lefwat utan
maat och dryck.

Cyriaci Lentuli de prodigiosa Appollo-
niæ Schrejeræ virginis in agro Bernensi in-
edia, edit. 1604. Denna Apollonia Schre-
iera har ock haft många Symptomata lifa med
Ester, som ses hos Hildan. cent. 2. obs. 40. p.
m. 116. nemligen att buken legat för des tom-
het intryckt in till ryggen / att inge excremen-
ta gådt ifrån henne / hwarcken igenom näsa/
mun / swett / eller andre wägar / till maat skal
hon haft en sådan leda / att tå en af des åstå-
dare Malandes stuckit henne en bijt säcker i mun-
nen / har hon fallit uti en beswinning. För-
äldrarne tillsporde om denna fastas första uhr-
sprung / hafwa gifwit sådant besked; Att tå
hon

hon 7. åhr tilförne upfom utur en långsam
 siucdom har hon alt småningom och småningom
 fädt leda till mat / så att hon 3. a 4. Dygn in-
 tet nitit / sedan har hon tagit litet nymolckad
 mjölk / åter fastat 6. a 7. dagar / och sedan hon
 4. åhr i detta ålende uthårdat / har hon alde-
 les ingen maat eller dricka lijda funnat / uti
 hwilken matleda hon många åhr continuerat
 hafwer. Magistraten i Bern lät samma Pers-
 son / med des moder / hwar för sig i särskilt
 rum länge bewaka uti ett Hospital kallat die
 Insel: att upträcka om något bedrägerij der
 hos war / och då de det ey funnit / åter låtet fö-
 ra henne tillbaka i sitt hus i Byen Galk i Fogs-
 deriet Erlack, uti Canton Berns jurisdiction
 i Schweiz. Denne Appollonia hafwer åf-
 wen som Ester warit mycket renlig / både på
 Kroppen / och i hufwudet / sedt wäl och frodig ut/
 både i ansichte / och på bröstet / haft alle de femb
 utwertes sinnen i största fullkomlighet; i början
 af siucdommen har hon mycket warit plågad
 af wäder och Colik, men seder mera icke kiänt
 någon smärta någorstådes / i förstone hade hon
 lefvt / och dansat med andra flickor; men på
 sidstone altkiänt hållet wid sängen / till des hon
 omsider åter blefwit helt frist och frodig / sampt
 börjat äta som en sund menniska. Denne Appol-
 lonia skal ännu åhr 1633. lefwat hafwa som
 ses hos Lindan. obs. 33. p. m. 421. Col. 2. sub
 finem.

Utom dessa exempel, hwar om/ som sagt
 är / hebla tractater skrefne äro / talar Mathias
 de Gradibus Sect. I. cap. 7. om en Nunna som
 lefde 4. åhr utan mat. Smetius Lib. X. misc.
 med. om en piga i Phals benembd Cathari-
 na, som 7. åhr fastade. Joan Philip. Abel-
 linus Theat. Europ. Tom. I. om en flicka i
 Halberstadt / som lefde 8. åhr utan maat. Pe-
 trus Apponensis Problem. 10. om en annan
 i Comandria, som och så i 8. åhr intet sma-
 kat. Rondeletius Lib. I. de pisc. c. 13. om
 en flicka som in till sitt tjonde åhr af intet an-
 nat än lusten lefwat / hwillken omsider blefwit
 fullwårt / giffit / och födt barn. Schenckius
 loco citat. anförer den namnkunnoge Poggi
 Florentini witnessbörd om en Piga / som lef-
 de 12. åhr utan maat. Conciliator Diff. 112.
 en annan som lefwat 15. åhr utan maat. Mar-
 tinus del Rio Disquis. mag. lib. 2. mag. 21.
 en ängelska som lefwat 20. åhr utan mat. Con-
 ciliator Loc. citat. en annan som lefwat 26.
 åhr utan mat. Apponensis Probl. ult. 5. 10.
 en annan qwinna som lefwat 30. åhr utan
 mat. Conciliator loc. citato. en annan / som
 lefde 36. åhr utan maat.

Joubertus talar om en Präst som af
 många bewakades i Rom i Påswens Leonis
 X. tijd / som sadet 40. åhr utan maat lefwat
 hafwa / hwar till / ehuruwäl Rondeletius sät-
 ter tro / intagen af Hermolai Barbari Historias
 trovärdighet / iag dock icke kan gifwa mitt bl-

fall / fructandes att der med sammaledes til-
gångit är / som med den ofwännämde Anto-
nii Eremitæ bedrågerij. Men det will falla alt
för widlöftigt / alla sådana Exempel att ansö-
ra / som man uti Historierne anträffar / eho
som sådant wetta begärig är / kan det finna hos
*Josephum de Tertüs de curiositatib. Phys. Ma-
jolum Dieb. canicular. Simon Goulartium Col-
lectan. histor. Joh. Vierum, Joh. Langium, Alex.
Benedictum, Marcellum Donatum, Joh. Bapt. Mon-
tanum, Fortunium Licetum, Lentulum, Zwinge-
rum, Sennertum, Quercetantum, Henricum
Cosmium Anglum &c.* och ibland recentio-
res observ. Joh. Jac. Francisci Vicarii uti Misc.
nat. curios. decur. 3. an. 2. obs. 176. p. m. 266.
Här kan man altså skäligen exclamera med
Ecclesiast. c. I. v. 10. Skier och något thet
af man säga kan: *si thet är nytt!* jämwäl
högeligen förundra sig öfwer deras sielstagna
authoritet, som utgifwa denna händelse för en
ohörd sak / för ett betydande teckn / för ett mi-
rakel, med mera / som ses af åtskilliga derom
tryckte skrifter.

Eho som elliest har åtrå at multiplicera
hodierna miracula kan läsa Joh. Dan. Ma-
jors dissertation de petrefactis p. 91. & seqq.
deräst man får se trowärdige ögnawittnens
bewijs på / at lefwande Ormar / Grodor /
och Tåssor / äro fundne inslutne mitt in uti
hårda marmorstenar / och är detta sannerlig ett
större mirakel, än Elsters fasta / in till des man
wisar /

wisar / huru desse diur Diit kommit / huru de in
 uti steen födas / wära / och triswas kunnat/
 utan att man sedt någon öpning eller hohl / hwar
 igenom de inkommit / eller bemerka hwar af de
 sitt underhåll bekommit / i medlertijd är icke utur
 wägen / att man gör noga åtskillnad inter mi-
 rabilia & miracula, och icke på ett så lättfin-
 nigt wijs prostituerar Guds sanfärdige mira-
 kel. Ett faller mig ännu estertänckeligit / i of-
 wan nembde owanlige fastor / att af alle up-
 räknade exempel icke mer än två mans per-
 soner finnas / af hwilka den ene war en uppen-
 bar impostor, den andre / icke utan evidenti
 suspicione imposturæ; men alle de öfrige haf-
 wa warit qwinfolck. Om nu Uterus sexcen-
 torum malorum fons, som Hippocrates sä-
 ger / är till detta orsak / måste tijden ännu up-
 täckia / såsom och om Corporalens Bredbergs
 omgånge med Ekter, är den rätta Curen till så-
 dan sjukdom / såsom till många andre Qwinno-
 Främpor / härflytande anten af obstructione
 eller corruptione liquoris genitalis, ibland
 hwilka iag uti actis eruditorum Lips. an. 1712.
 mens. August. p. m. 346. finner det Gotlob
 Schoberus, Practicus Lipsiensis har observe-
 rat, att Stads Physici Himselii dotter i Ref-
 vel, som af en så swår fallande Soot war an-
 grepin / att man hållet henne före att vara af
 Diefroulen besatt / bleswit curerad genom gif-
 termåhl / irritis omnibus aliis remediis. Här
 i Norkiöpings Stad lesfwer ännu en qwinnes-
 person benembd Brita H. som för några åhr
 se

sedan / war hebl från wettet; men blef på sam-
ma sätt som Ester curerad af en mansperson/
som war af Magistraten förordnad / att hålla
wacht öfwer henne. Sammaledes berättas
om en Soldat / under Gen. Lieutenant Schultze
Regemente i Wismar, som war helt rasande;
men så snart han haft omgånge med sin hustru/
den han på lång tid icke sedt hade / wardt han
helbregda.

Elliest finner iag ett ibland de märkwär-
digste ting / under Esters sjukdom wara / att
venus, quæ sine cerere & Baccho frigescere
dicitur, har af blotta lusten kunnat upfris-
skas / till sådant tijds fördrif / hwar wid ännu
några quæstioner uti ransakningen synes
desidereras.

Detta är hwad iag sunnit nödigt angå-
ende Esters långliga fasta / med mera / att gif-
wa den Höglofl. Kongl. Rätten wid handen/
förmodandes att den Kongl. Rätten sådant
med bewågenhet uptager / och gunstigast ubr-
säcktar / hwad som kan fehlat wara; och fram-
hårdar iag

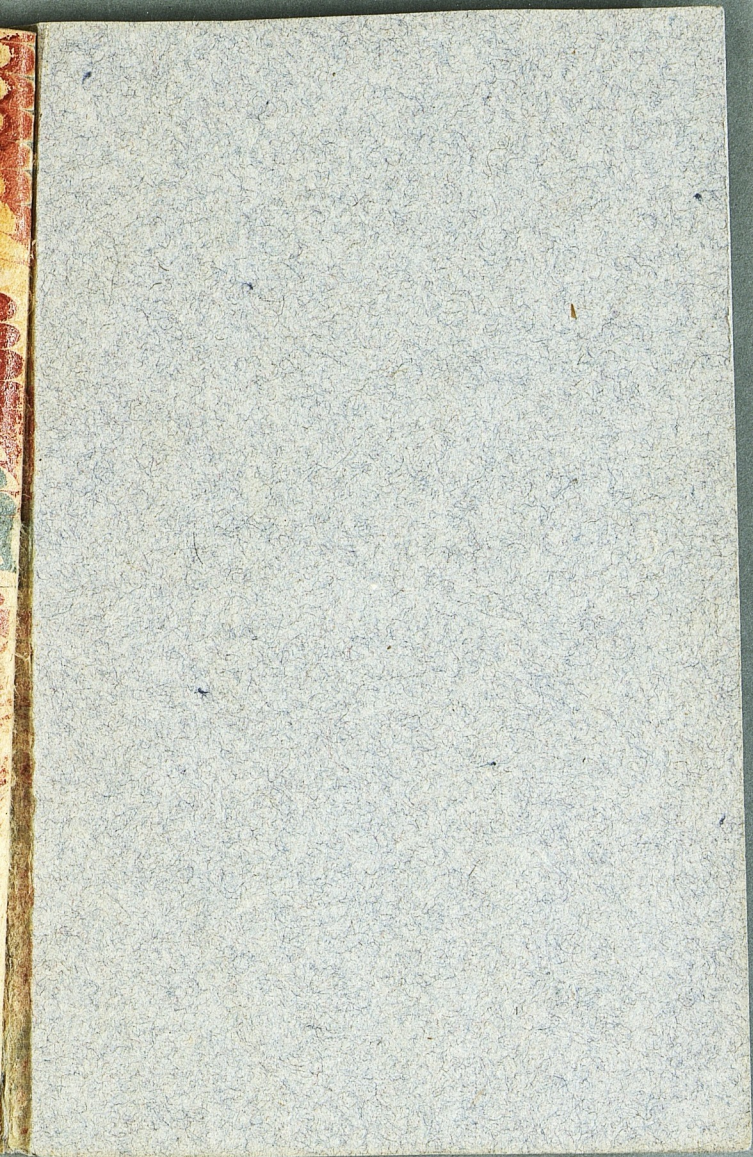
Den Höglofl. Kongl. Hoff-Rättens

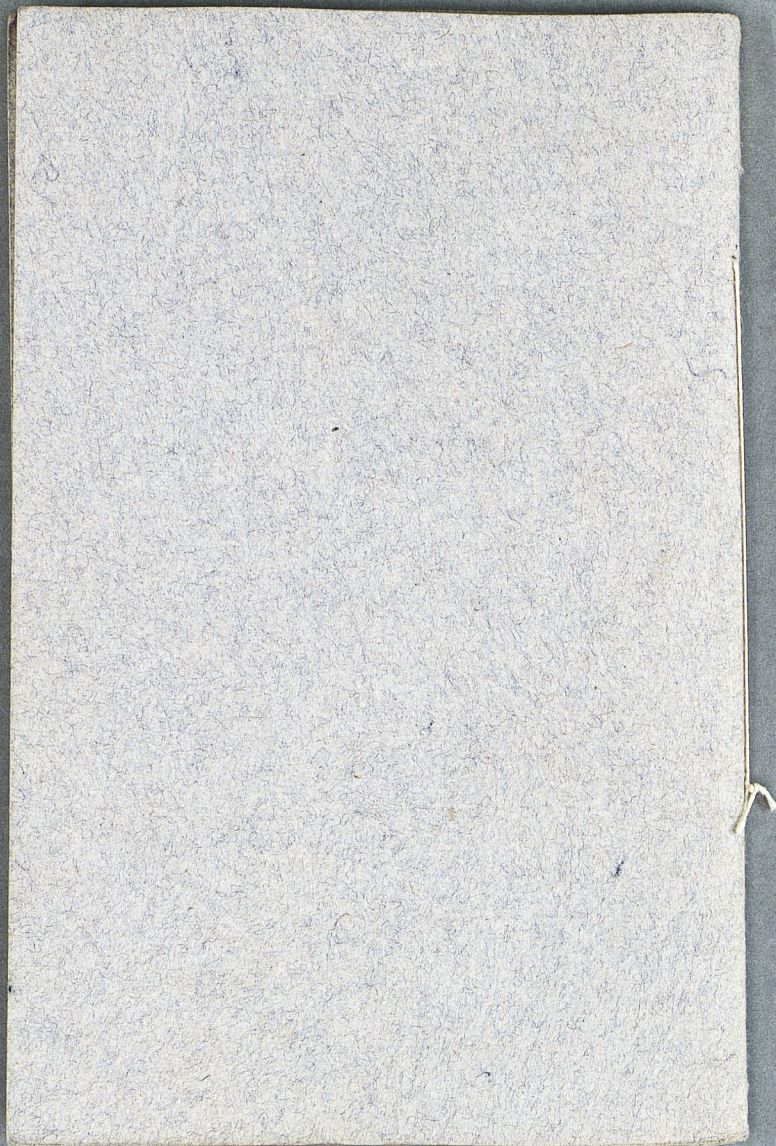
Medewij, den 1. Junii,
Anno 1714:

Hödmülfeste tienare
M. G. Block.

Prot. Bill. N. I: 8.1. n. 8.

www.books2ebooks.eu